

§ 17

Dnr KS 2023/00531-2.6.1

Beslut - Svar på motion från (SD) om att ändra Västerås stads mål för upphandling av livsmedel

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Reservation

Erik Johansson (SD) och Caroline Frisk (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Erik Johanssons (SD) förslag.

Elisabeth Unell (M), Eleonore Lundkvist (M) och Johan Henriksson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för Johan Henrikssons (M) förslag.

Ärendebeskrivning

Erik Johansson (SD) har i en motion med rubriken Motion från (SD) om att ändra Västerås stads mål för upphandling av livsmedel föreslagit:

- att det kvantitativa målet om minst 60 % ekologiska inköp av livsmedel stryks i stadens styrande dokument.
- att staden ska eftersträva att upphandla livsmedel från närområdet i största möjliga utsträckning.

Kommunfullmäktige har den 9 mars 2023 §102 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Västeråsmajoriteten instämmer i motionens intention att riktlinjerna för stadens upphandling av livsmedel behöver ses över.

Det finns idag en riktlinje för inköp och upphandling av livsmedel samt en måltidspolicy som i huvudsak styrt inriktningen för stadens livsmedelsinköp. Vid upphandling sammanvägs olika behov och intressen för att både säkra upp bra måltider i stadens verksamheter och bra kvalitet och pris på de livsmedel som köps in.

I och med genomförandet av livsmedelsupphandlingen och de nya avtal som införts under hösten har det dock blivit tydligt att det behövs en sammanhållen riktlinje för stadens livsmedelsinköp och livsmedelsanvändning. Ett arbete med att ta fram en ny riktlinje har därför påbörjats i nära samverkan med stadens måltidsverksamheter. Den nya riktlinjen tar avstamp i den regionala livsmedelsstrategin, andra styrande dokument i staden samt verksamhetens behov.

Förslagen i motionen behandlas inom ramen för arbetet med den nya riktlinjen, som tas fram under våren 2024. Västeråsmajoriteten föreslår därmed att motionen inte föranleder någon ytterligare åtgärd.

Västeråsmajoriteten har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Yrkanden

Erik Johansson (SD) och Johan Henriksson (M) yrkar bifall till motionen.

Amanda Grönlund (KD) yrkar att motionen inte ska föranleda någon ytterligare åtgärd i enlighet med Västeråsmajoritetens förslag.

Proposition

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, dels bifall till motionen från Erik Johansson (SD) och Johan Henriksson (M), dels bifall till Västeråsmajoritetens förslag från Amanda Grönlund (KD). Ordföranden föreslår en propositionsordning där de två förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagen propositionsordning varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att motionen inte föranleder någon ytterligare åtgärd i enlighet med Västeråsmajoritetens förslag.

Svar på motion från (SD) om att ändra Västerås stads mål för upphandling av livsmedel

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendebeskrivning

Erik Johansson (SD) har i en motion med rubriken *Motion från (SD) om att ändra Västerås stads mål för upphandling av livsmedel* föreslagit:

- att det kvantitativa målet om minst 60 % ekologiska inköp av livsmedel stryks i stadens styrande dokument.
- att staden ska eftersträva att upphandla livsmedel från närområdet i största möjliga utsträckning.

Kommunfullmäktige har den 9 mars 2023 §102 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Västerås majoriteten instämmer i motionens intention att riktlinjerna för stadens upphandling av livsmedel behöver ses över.

Det finns idag en riktlinje för inköp och upphandling av livsmedel samt en måltidspolicy som i huvudsak styrt inriktningen för stadens livsmedelsinköp. Vid upphandling sammanvägs olika behov och intressen för att både säkra upp bra måltider i stadens verksamheter och bra kvalitet och pris på de livsmedel som köps in.

I och med genomförandet av livsmedelsupphandlingen och de nya avtal som införts under hösten har det dock blivit tydligt att det behövs en sammanhållen riktlinje för stadens livsmedelsinköp och livsmedelsanvändning. Ett arbete med att ta fram en ny riktlinje har därför påbörjats i nära samverkan med stadens måltidsverksamheter. Den nya riktlinjen tar avstamp i den regionala livsmedelsstrategin, andra styrande dokument i staden samt verksamhetens behov.

Förslagen i motionen behandlas inom ramen för arbetet med den nya riktlinjen, som tas fram under våren 2024. Västerås majoriteten föreslår därmed att motionen inte föranleder någon ytterligare åtgärd.

Motion till Västerås kommunfullmäktige

Ändra Västerås stads mål för upphandling av livsmedel

Matpriserna har ökat med ca 16 % mellan september 2021 och september 2022. Enligt beräkningar från Konjunkturinstitutet väntas matpriserna stiga rejält även 2023. För Västerås stad som köper livsmedel till verksamheterna i bland annat skolor och särskilda boenden beräknas kostnaderna öka med många miljoner för 2023.

I stadens styrande dokument för upphandling av livsmedel finns bland annat målet om att staden ska ha minst 60 % ekologiska inköp. Inriktningen bör i stället vara att bara handla eko om det är bättre pris än konventionellt.

Restaurangverksamheten inom staden har hanterat prisökningarna genom att anpassa inköp och menyer men det är endast möjligt att parera prisökningarna till en viss del.

Sverigedemokraterna anser att ekologiska produkter utgör ett bra komplement på marknaden för livsmedel, så även för Västerås stad. Men eftersom dessa ofta är dyrare anser vi att kvantitativa mål för inköp av ekologiska livsmedel ska strykas. Vi vill att inköp av närproducerat eller svenskproducerat livsmedel prioriteras när det är möjligt, eftersom detta minskar behovet av transporter, gagnar lokala producenter och ökar graden av självförsörjning.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- Att det kvantitativa målet om minst 60 % ekologiska inköp av livsmedel stryks i stadens styrande dokument.
- Att staden ska eftersträva att upphandla livsmedel från närområdet i största möjliga utsträckning.

För Sverigedemokraterna Västerås

Erik Johansson

Kommunstyrelsen
Jörgen Sandström
Epost: jorgen.sandstrom@vasteras.se

Kopia till
Klicka eller tryck här för att ange text.

Underlag för beslut om Motion från (SD) om att ändra Västerås stads mål för upphandling av livsmedel

Ärendebeskrivning

Erik Johansson (SD) har i en motion med rubriken Motion från (SD) om att ändra Västerås stads mål för upphandling av livsmedel föreslagit att det kvantitativa målet om minst 60 % ekologiska inköp av livsmedel stryks i stadens styrande dokument samt att staden ska eftersträva att upphandla livsmedel från närområdet i största möjliga utsträckning.

Kommunfullmäktige har den 9 mars 2023 §102 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Faktaunderlag

Det finns idag en riktlinje för inköp och upphandling av livsmedel samt en måltidspolicy för Västerås stad som får anses vara de två som i huvudsak styrt inriktningen för stadens livsmedelsinköp. Där sammanvägs olika behov och intressen samman för att både säkra upp bra måltider i stadens verksamheter samt bra kvalitet och pris på de livsmedel som köps in. Dessa är i behov av att uppdateras/ersättas då den styrmetod som då förespråkades har ersatts av andra ställningstaganden likväl så har regelverk förändrats under tiden.

Behovet av ny sammanhållen riktlinje för stadens livsmedelsinköp och livsmedelsanvändning har synliggjorts ytterligare i och med genomförandet av livsmedelsupphandlingen och de nya avtal som införts under hösten. Ett sådant arbete har påbörjats i nära samarbete med de verksamheter som bedriver måltidsverksamhet.

Genom åren har det funnits olika indikatorer för att få bättre mat men ändå till bra priser, där har krav på ekologiska och hållbarhetsmärkta produkter varit ett vanligt krav. Sedan något år finns också ökade möjligheter att kravställa på mer närproducerad mat.

I avvägningen mellan de olika kraven så kan det vara svårt att hitta en bra utvärderingsmatris. Till exempel har den lokala produktionen (inom 25 mil) dels ett begränsat urval, dels en begränsad produktion men oftast också ett högre pris. Viktigt att beakta är att även svenskproducerat och närproducerat ofta kan vara ekologisk produktion. Så matrisen för att göra bedömningen är komplex.

Sammanfattningsvis så ska närproducerat användas när det är rimligt och möjligt. Svenskproducerat ska eftersträvas där det är att föredra och möjligt att efterfråga. Krav och hållbarhetsmärkningar är att eftersträva vid övriga val.

Arbetet med en ny riktlinje har påbörjats där man inkluderar livsmedelsinköp och styrning av stadens måltidshantering där man tar avstamp från den regionala livsmedelsstrategin, andra styrande dokument i staden samt verksamhetens behov.

I den nya, sammanhållna, riktlinjen kommer dessa olika inriktningar och behov av sammanvägas i nära samverkan med de som bedriver stadens måltidsverksamheter.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsen reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Kravställning kring livsmedel för stadens verksamheter har ekonomiska effekter och därför finns också flexibilitet i stadens avtal så att man kan ersätta produkter som i perioder är orimligt dyra med andra produkter men där man ändå sammantaget når både de ekonomiska målen samt målen kopplade till bra måltider i stadens verksamheter. Kostnaderna hanteras inom ramen för årsplanen

Hållbar utveckling

Livsmedel och måltider har koppling kring flera av de perspektiv som finns inom hållbar utveckling. En av utmaningarna är att balansera de olika perspektiven mellan t.ex. ekologiskt och närproducerat till rimliga priser. Väl utformade avtal och riktlinjer underlättar för stadens verksamheter att göra kloka sammanvägda beslut.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Jörgen Sandström
Digitaliseringsdirektör